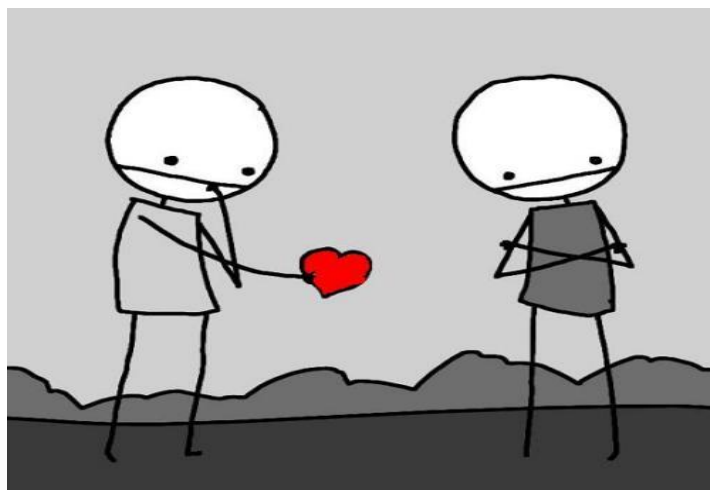

Artediskolans rektorsområde

Åk 7-9, FBK, SFI

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING - 2015

Vem vänder man sig till om man känner sig utsatt eller vet någon som blivit utsatt?

Om en person är utsatt för eller misstanke föreligger om hot och våld, mobbning eller annan kränkande behandling kontaktas mentor, kamratstödjure, rektor eller annan förtroendegivande person.

- **Elev** tar kontakt med mentor, annan vuxen, kamratstödjure eller rektor.
- **Annan vuxen än mentor** kontaktar berörd mentor.
- **Förälder** tar kontakt med mentor, rektor eller annan vuxen.
- **Mentor** försöker utreda omständigheterna med den/de drabbade och samtalar med de inblandade. Känner mentor att han/hon behöver stöd kontaktar mentorn KAME-gruppen.
- **KAME-gruppen** avgör i samråd med mentor om ärendet skall skötas inom arbetslaget eller om KAME-gruppen tar över ärendet

Innehållsförteckning:

Innehåll	Sida
Innehållsförteckning	2
Bakgrund. Lagstiftning, definitioner	3
Artediskolans vision och mål	5
Ansvarsfördelning	5
Utvärdering, upprättande av ny plan	7
Främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna	7
Främjande åtgärder utifrån kartläggning 2014	9
Förebyggande åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling	11
Handlingsplan. Åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling	14
20	11
Årsplan	21

Bakgrund:

Lagar

Diskrimineringslag (2008:567)

Lagen trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett:

- kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Enisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder
- Tillgänglighet

Skollagen (2010:800) I synnerhet 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling Verksamhet skall

bedrivas målinriktat för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling skall genomföras. Varje år skall det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

LGR11 Kapitel 1 & 2

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Vad står begreppen för?

Diskrimineringsgrunder

Kön

Könsoverskridande identitet eller uttryck, *att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än sitt fysiska*

Etnisk tillhörighet, *nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande*

Religion eller annan trosuppfattning

(Lagen gäller dock inte politisk uppfattning)

Funktionshinder, *att någon har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av sin funktionsförmåga som uppstått till följd av en skada eller en sjukdom*

Sexuell läggning, *att någon har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell*

Läggning, HBTQ-personer

Ålder

Tillgänglighet

Direkt diskriminering

Att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Mobbning

En person blir mobbad när han eller hon vid upprepade tillfällen blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. Mobbingen kan indelas i fyra typer:

a) Psykisk mobbning

Med psykisk mobbning menas den tysta utstuderade mobbingen. Den sker oftast i det fördolda, men också öppet med minspel, suckar, viskningar, grimaser, åtbörder, menande blickar, gester, uteslutning och tystnad.

b) Verbal mobbning

Med verbal mobbning menas att säga elaka och obehagliga saker, hota, håna eller retas. Man anmärker på nationalitet, kön, religion, frisyra, kläder, ja på allt som den utsatte gör eller säger. Vill man hitta fel så gör man det.

c) Fysisk mobbning

Man kan angripa någon fysiskt på olika sätt genom att slå, knuffa, sparka, nypa, hålla fast, riva sönder kläder, trycka in mot väggen, sätta krokben etc. Den fysiska mobbingen är den som är lättast att upptäcka.

d) Digital mobbning

Negativa, obehagliga och avsiktliga handlingar som genomförs av en grupp eller en enskild individ som sker upprepade gånger och över en längre tid på ett och samma offer genom användning av digitala arenor.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

Fysiska (T ex slag, knuffar mm)

Verbala (T ex hot, svordomar, öknamn mm)

Psykosociala (T ex utfrysning, grimaser, alla går när man kommer mm)

Texter, bilder och filmer (T ex teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn, och meddelande på olika webbcommunities mm).

a) Trakasserier

Uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

b) Kränkande behandling

Uppträdanden som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Det kan vara: retas, mobbas, frysa ut någon eller knuffas.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Skolans personal måste ibland tillrättvisa en elev för att skapa en god miljö för hela

klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva det som kränkande.

Artediskolans vision och mål

Vi arbetar för att alla elever med glädje ska kunna gå till sin skola där lärandemiljön ska präglas av trygghet, respekt, ansvar och arbetsro. Detta är grundförutsättningar för elevernas utveckling och lärande. För att kunna skapa dessa förutsättningar ska vi ha nolltolerans mot alla former av diskriminering och annan kränkande behandling.

Artediskolans mål

- Ingen skall diskrimineras på Artediskolan pga kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller tillgänglighet.
- Att ha nolltolerans mot kränkningar.
- Alla elever och vuxna ska bli respekterade för den de är.
- Alla elever och vuxna ska känna sig trygga och tycka att det är roligt att vara i skolan.
- Inlärningsmiljön skall vara bra för alla elever.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller funktionshinder, ålder och tillgänglighet, samt att kränkande behandling absolut inte accepteras.
- årligen upprätta, utvärdera och revidera en plan mot diskriminering och kränkande behandling i samarbete med personal och elever (om möjligt även vårdnadshavare).
- om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

Rektor ska även

- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits.

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling .
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.

- bevaka att utreda fall av diskriminering och annan kränkande behandling, där den enskilda läraren är berörd, följs upp.
- aktivt implementera planen mot diskriminering och kränkande behandling i klassrummet, genom att ha en uppstart varje höst, diskutera, agera, smycka klassrummet mm. Ska vara ett känt dokument för eleverna.

Elever

Alla elever förväntas:

- följa skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan.

Elevers rätt till stöd

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skolpersonal har dock alltid ett vuxenansvar att skydda elever från att fara illa.

Personer som elever på vår skola i första hand kan prata med:

- mentor/lärare/elevassistent
- kurator
- skolsköterska
- skolledning
- annan vuxen

Förankringsarbete och upprättande av ny plan

Årligen upprätta, utvärdera och revidera planen mot diskriminering och kränkande behandling i samarbete med personal och elever. Rektor ansvarar för att arbetet med att utvärdera och vid behov revidera planen sker.

Planen förankras hos eleven i åk 7 - 9 av mentor. Föräldrarna informeras om planen vid föräldramöten. Planen skall delges samtliga nyanställda och finnas på skolans hemsida.

Även elever och om möjligt vårdnadshavare ska finnas med vid upprättandet av planen, den årliga kartläggningen samt utvärderingen.

Eleverna görs delaktiga i arbetet under mentorstiden någon gång under perioden v.45-50. /2-5 Planen behandlas även som en punkt på skolrådets möten varje hösttermin.

Beslut om gällande planen mot diskriminering och kränkande behandling tas av skolledning i samråd med skolpersonal i början av vårterminen varje läsår.

Främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Kön

Mål

I all verksamhet på vår skola skall ett genusperspektiv för att öka jämställdheten finnas med. Inga elever ska kännas sig utsatta för diskriminering på grund av kön.

Aktiviteter för att nå målen

I alla grupper som väljs för att representera eleverna eller skolan, strävar vi efter en jämn fördelning mellan könen. All skolpersonal skall granska läromedel ur ett genusperspektiv. Vi arbetar i första hand med generella pedagogiska åtgärder som gynnar alla.

Vi arbetar för en jämställd skola genom att ha ett genusperspektiv på skolans organisation och verksamhet.

Tidpunkt: Kontinuerligt

Ansvar: Skolledning samt all skolpersonal

Etnisk tillhörighet

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet.

Aktiviteter för att nå målen

Skolan har elever och personal från flera kulturer och det arbetas för en öppen attityd gentemot etniska minoriteter.

Tidpunkt: Kontinuerligt via samtal, föreläsningar, teman.

Ansvar: Skolledning samt all skolpersonal

Religion eller annan trosuppfattning

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett religion eller annan trosuppfattning ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Aktiviteter för att nå målen

Religion och trosuppfattning diskuteras inom ramen för skolämnen som har anknytning till detta.

Tidpunkt: Kontinuerligt och vid behov.

Ansvar: All personal

Funktionshinder

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av funktionshinder.

Aktiviteter för att nå målen

Vi arbetar för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet oavsett funktionshinder. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionshinder beaktas. Skolans rutiner kring mottagandet av elever vars funktionshinder ställer krav på den pedagogiska eller den fysiska miljön ska särskilt uppmärksammas.

Ansvar: Skolledning

Bristande tillgänglighet

Mål

På vår skola ska både den fysiska och den pedagogiska miljön vara tillgänglig för alla

Aktiviteter för all nå målen

Ett övergripande inkluderande perspektiv och ett gott elevhälsoarbete. Vid arbetsmiljöromd särskilt uppmärksamma tillgängligheten.

Tidpunkt: Kontinuerligt

Ansvar: Skolledning, all personal

Sexuell läggning

Mål

Vår skola ska arbeta för ökad förståelse för olika sexuella läggningar. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet.

Aktiviteter för att nå målen

Sexuell läggning diskuteras inom ramen för skolämnen som har anknytning till detta.

Sex- och samlevnadsdag

Teaterföreställningar via Unghästen ”Sex och sånt”

Tidpunkt: Läsåret

Ansvar: All personal

Främjande åtgärder 2015 – utifrån de kartläggning som gjorts av Friends bland elever och personal.

→ Utveckla Elevenkårsfrågorna enligt intentionerna i Planen mot diskriminering och kränkande behandling (Trivselenkäten).

Ansvarig: Skolledning och lärare.

Hur: Utforma direkta frågor angående diskrimineringsgrunderna

→ Utveckla ett årshjul för arbetet mot diskriminering och kränkningar, där kartläggning ingår.

Ansvarig: KAME-gruppen

Hur: Vid konferenstid

→ Vidareutveckling av KAME-gruppens arbete samt åter inrätta kamratstödjare

Ansvarig: Skolledning, elevhälsan, lärare

Hur: Skapa en tydligare organisation där all personal har en samsyn på arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Detta sker genom att tid avsätts för utbildning, samtal och organisering

→ Öka samverkan mellan elever med utländsk bakgrund (t ex FBK, SFI) och svenska elever

Ansvarig: Lärare

Hur: Hitta möjliga sätt att samverka på ett naturligt sätt. T ex genom olika teman i arbetslagen. Temadag vid Förintelsens minnesdag är också ett led i att visa på alla människors lika värde. (Minnesdagen hålls i januari).

→ Det måste kännas tryggt för alla att gå i skolans lokaler.

Ansvarig: Lärare och skolledning

Hur: Nolltolerans mot skolk.

Uppdatering av rastvärdsschemat så att det finns gott om vuxna i korridorerna.

Lärarna ska sträva efter att vara först i klassrummet inför en lektion. Sen ankomst rapporteras i Hypernet och SMS skickas hem.

Föräldrasamverkan är A och O i värdegrundsarbetet. En god kommunikation är grunden för en god föräldrasamverkan.

→ Elever upplever att det känns otryggt att lämna sina värdesaker i omklädningsrummet på idrotten. En lösning för att inte behöva känna denna otrygghet måste hittas.

Ansvarig: Elever och lärare

Hur: Eleverna uppmanas låsa in egna värdesaker i sina elevskåp. I andra hand visar idrottslärarna till en plats i idrottshallen där eleverna kan förvara sina värdesaker under idrottslektionen.

→ Språkbruket bland eleverna behöver förbättras!

Ansvarig: Lärare

Hur: Kontinuerliga samtal med eleverna kring språkbruk samt förtroendefull samverkan med vårdnadshavarna. Klassrumsregler upprättas.

→ Förståelsen för allas lika värde måste öka!

Ansvarig: Lärare, rektor, KAME-gruppen

Hur: Genom samtal med eleverna utifrån likabehandling. T ex på mentorstid samt fortsatt samarbete med Friends genom utbildning och inspiration för både elever och vuxna. Vi ska även förbättra samarbetet med övriga samhället och då särskilt ideella organisationer för att gemensamt hitta vägar att stötta ungdomarnas värdegrundsutveckling.

→ I kartläggningen framkom att det finns elever som känner sig mobbade.

Ansvarig: Mentor i aktuell klass.

Hur: Insatser sätts in omgående för enskilda fall.

För att främja ett gott klimat och förebygga diskriminering och kränkningar ska varje person som arbetar i skolan särskilt tänka på:

Att alltid reagera när man uppfattat att någon kränkts eller diskriminerats

Att våga vara vuxen

Ta alla chanser att skapa relationer med elever

I undervisningen lägga in samtal, arbeta med gruppdynamiska övningar – rollspel, drama och trygghetsövningar, göra eleverna delaktiga i undervisningen, utvärderingar där både elever och lärare lyfter sin egen roll – vad man sagt och gjort under lektionen, arbeta med elevers självkänsla, skapa struktur som ger tydlighet och trygghet – förutbestämda grupper, placering i klassrum etc

Viktigt att vara ute bland eleverna även på raster för att bättre kunna sprida ett gott klimat och fånga upp signaler om att klimatet inte är så gott.

Arbeta med samtal i grupp – ex. tjej- och killgrupper.

*”Alla vill bli älskade
I brist därpå respekterade,
I brist därpå fruktade
Och i brist därpå hatade.”*

/ Hjalmar Söderberg.

Förebyggande åtgärder

13. KAME-gruppen

KAME-gruppen träffas regelbundet och arbetar med Antimobbning, Kamratstödjare och Elevråd.

KAME-gruppens främsta uppgifter är att:

- a) arbeta förebyggande mot mobbning och kränkande behandling
- b) aktivt arbeta för ökad trivsel och trygghet
- c) samtala med alla personer som är inblandade i kränkande situationer.
- d) utveckla arbetet kring kamratstödjarna, se till de träffas en gång var tredje vecka och att kamratstödjarna utbildning och handledning.
- e) arbeta aktivt för en ökad elevmedverkan och för en förbättrad elevdemokrati
- f) synliggöra kame-gruppen

KAME-gruppen består i dagsläget av lärare, skolhälsovård samt fritidsledare.

2. Trivselenkäter

Varje år får eleverna fylla i en enkät kring hur de trivs i skolan och vad de tycker bör förbättras.

Resultatet av denna enkät ligger som underlag vid diskussioner kring förbättrings- och utvecklingsarbete på Artediskolan.

3. Kamratstödjare

Kamratstödjare ska införas. Uppdraget innebär att de tar ett tydligt avstånd från diskriminering och kränkningar och fungerar som KAME-gruppens ögon och öron både i sina klasser och i resten av skolan. Varje läsår väljs kamratstödjare i årskurs 7, och eventuella fyllnadsval genomförs i årskurs 8 och 9 om någon avsagt sig sitt uppdrag. Alla val genomförs genom sluten omröstning i klassen.

Skolhälsovårdsteamet samt KAME-gruppen står för utbildning av Kamratstödjarna. Detta sker varje höst.

Under läsåret träffas kamratstödjarna och ansvariga inom KAME-gruppen regelbundet (helst var tredje vecka, oftare om behov finns). Feedback och vuxenstöd ges till kamratstödjarna på dessa möten som är till för att avstämna situationen på skolan samt för att förbereda trivselfrämjande aktiviteter. Principiell tystnadsplikt råder på kamratstödjarmöten.

4. Vuxna i korridorer och andra utsatta ställen

Vi tror att ju fler vuxna som vistas i korridorer och andra utsatta ställen desto lugnare blir det. Vi anser att detta är bra för att få en avslappnad relation mellan personal och elever och det är anledningen till att varje lärare ansvarar för att lägga in två rastvakspositioner om 20 minuter vardera i sitt schema. Målsättningen är att täcka så stor del av skoldagen som möjligt. Rastvaktarna dokumenterar incidenter i en pärm.

5. Mentor

Den bästa förebyggande verksamheten vi har vid skolan är ett väl fungerande mentorskap. Personalen får här möjligheten att vara ett föredöme vad gäller stöd, omsorg, hänsyn, respekt och ansvar. Via ett väl fungerande mentorskap får eleverna till stor del sitt behov av omsorg, tydlighet, öppenhet och samhörighet tillgodosett. Det är också mentor som håller i elevens utvecklingssamtal och mentorn för en kontinuerlig dialog med elevens föräldrar.

6. Pedagogiska lunch

All skolpersonal erbjuds att äta pedagogisk lunch tillsammans med eleverna i skolmatsalen.

Målsättningen med dessa pedagogiska luncher är:

- Att skapa en trevlig och lugn miljö både för elever och personal.
- Att främja en mer personlig relation mellan elever och personal.
- Att förbättra hygiensituationen och uppförandenormer.

7. Kompismassage

Varje läsår introduceras åk 7 samt eventuell nyanställd personal i kompismassage. Även den övriga personalen och de redan befintliga klasserna erbjuds repetition av massagens grunder.

8. Klassråd/Mentorstid

Varje klass har en möjlighet till ett möte varje vecka där eleverna tar upp viktiga frågor och pratar om hur kamratsituationen är i klassen och på skolan som helhet. Dessa träffar är ett viktigt inslag i elevernas medbestämmande på skolan. Vid dessa tillfällen diskuteras även värderingar, attityder och liknande frågeställningar. Vid klassråden/mentorstiden ges även information som ska till hemmet.

9. Elevråd

Elevrådet har en avgörande betydelse för elevernas möjlighet att påverka lärandemiljö, undervisning och andra frågor som eleverna anser vara viktiga. Det är av yttersta vikt att vi har ett livaktigt elevråd som kan och vill påverka skolans fortsatta utveckling.

10. Utvecklingssamtal

Vid utvecklingssamtalen diskuteras både elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Under dessa samtal diskuteras elevens helhetssituation och eleven ges tillfälle att ta upp både positiva och negativa saker som elev, mentor och förälder gemensamt försöker hitta bra lösningar på.

Utgångspunkten i alla samtal är utveckling.

11. Elevhälsoteam (EHT)

I kommunen finns även ett EHT-team som vid behov handleder personal kring barn i behov av särskilt stöd. EHT-teamet består av kurator, skolsköterska, talpedagoger och specialpedagoger.

12. "Trafikljuset"

Ett redskap för att förebygga och upptäcka diskriminering och annan kränkandebehandling.

Eleverna lär sig sätta ord på sina känslor.

13. Incidentrapport

Beskrivning av incidentrapport och hur den används. Samtal med elever kring syftet med denna rapport. En incidentrapport kan skrivas av både elev och vuxen. Rapporten lämnas till rektor.

Handlingsplan vid diskriminering och kränkande behandling

Åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling

All personal har skyldighet att rapportera och medverka till att utreda uppgifter redan vid misstanke om att diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling förekommer. Se handlingsplan/arbetsgång

Kartläggning och upptäckt av diskriminering och kränkande behandling

Mål

Att så tidigt som möjligt få vetskap om förekomsten av diskriminering och annan kränkande behandling för att kunna utforma relevanta åtgärder.

Aktiviteter för att nå målen

- I varje klass utses kamratstödjure.
- I personalgruppen bildas ett team som arbetar med kamratstödjarna (KAME).
- En kartläggning görs bland elever och i den mån det är möjligt även bland vårdnadshavare. Denna kartläggning kan bestå av en enkät och/eller intervjufrågor. Resultatet utgör sedan en grund till vilka specifika aktiviteter vi behöver arbeta extra med under läsåret för att förebygga kränkande behandling.

Elev mot elev

Steg 1

Vid misstanke om mobbning elev mot elev kontaktas mentor enligt ovan.

Steg 2

Blir ärendet remitterat till KAME-gruppen för två medlemmar ur KAME-gruppen sedan enskilda samtal med berörda elever enligt skolans modell inspirerad av Anatol Pikas metod GBM (gemensamt bekymmer metoden).

Steg 3

Dessa två medlemmar ur antimobbninggruppen pratar med den utsatte för att få så mycket fakta som möjligt innan de pratar med mobbaren/mobbarna.

Steg 4

Samtal förs med mobbaren/mobbarna enligt följande steg inspirerade av Anatol Pikas metod GBM.

A. Se till att ordna en lugn miljö för samtalet, rummet är viktigt. Försök att förmedla icke verbalt att detta är en annan situation än i klassen. Tänk på:

- att bestämma sittplats till mobbaren – inget bord mellan mobbaren och samtalsledarna. Mobbaren sitter mittemot samtalsledarna.
- tystnaden – använd tystnaden, vänta ut eleven.
- ögonkontakten – kom ihåg att hålla ögonkontakten hela tiden.

- B.** Förstärk elevens åsikter på ett sådant sätt att ni indirekt kommer fram till att ni har ett gemensamt bekymmer. Ni ska få eleven att:
- inse problemet
  - erkänna sin del i mobbningen
- C.** Vändpunkten, den viktigaste delen, här måste man gå på sin känsla som samtalsledare. Försök få mobbaren att förstå den mobbades situation. Gör han/hon inte det backar man till steg B igen.
- D.** Här lirkar ni fram konstruktiva förslag till lösningar från mobbaren, uppmuntra och förstärk de förslag som kommer.
- E.** Sammanfatta och säkra de förslag som kommit fram. Bestäm datum för uppföljning av samtalet (senast efter en vecka) Berätta även att ni kommer ha en uppföljning med den mobbade.
- F.** Kontakt med föräldrarna tas om det inledande samtalet med medlemmar av KAME-gruppen inte har givit önskat resultat, eller om kränkningen är av sådan grad att KAME-gruppen anser att kontakten måste tas tidigare.
- G.** Vid behov kallas alla elever som är inblandade, tillsammans med sina föräldrar, till samtal för att försöka reda ut situationen och för att försöka öka förståelsen.
- H.** Feedback ges till den mobbade. Nu tar man reda på om kränkningen har slutat.
- I.** Ett nytt samtal genomförs med mobbaren/mobbarna för att kontrollera att dessa har genomfört det som de har lovat.
- J.** När kränkningen är över hjälper vi mobbaren/ mobbarna att ta sig ur sitt beteendemönster.
- K.** När kränkningen är över hjälper vi den mobbade att stärka sin självkänsla och sitt självförtroende.

Åtgärdsprogram: Vid varje tillfälle av mobbning/kränkande behandling skall åtgärdsprogram skrivas. Både för mobbaren och den mobbade skall upprättas ett åtgärdsprogram. Om ärendet hanterats inom arbetslaget är mentor ansvarig för att åtgärdsprogram upprättas. I ärenden som KAME-gruppen hanterat är denna grupp ansvariga för upprättandet av åtgärdsprogram.

Personal mot elev

Steg 1

Om det är så att en elev känner sig kränkt av skolpersonal uppmuntras den eleven att prata med sin mentor, kuratorn, skolsköterskan.

Steg 2

Den person som eleven tar kontakt med ser om situationen går att lösa.

Steg 3

Om situationen ej går att lösa kontaktas rektor.

Steg 4

Rektor pratar i sin tur med den personal som anklagas för kränkningen.

Steg 5

Efter det samtalet bedömer rektor om situationen går att lösa direkt.

Steg 6

Om situationen ej går att lösa direkt ordnas ett möte med elev, förälder, personal, rektor och ev fackligt skyddsombud för att gemensamt komma fram till en lösning.

Åtgärdsprogram: Om personal är inblandad i mobbning/kränkande behandling skall åtgärdsprogram upprättas av rektor.

Personal mot personal

Steg 1

Om det är så att personal känner sig kränkt av personal, uppmantras denne att ta kontakt med rektor och/eller företagshälsovården.

Hot om våld samt våld

Vid angrepp eller hot om våld

- 1) Blir du angripen eller hotad, försök att inte provocera fram mer våld eller hot. Dra dig ur situationen snarast. Anmäl incidenten till skolledningen snarast.
- 2) Blir du stängd, dvs situationen medger inte att du kan lämna lokalen, uppmana personal eller elever att hämta hjälp,.
- 3) Är situationen ohållbar, ropa på hjälp.
- 4) Efter händelsen meddela rektor

- 5) Skriv en incidentrapport (berörd personal).

Nödvärd

Du har endast rätt att tillgripa nödvärn under pågående angrepp och då det inte finns några möjligheter att fly. Således har du ingen rätt att slå tillbaka om personen som angrep dig slår till dig och vänder ryggen till.

Hjälpare i akut situation

När du kommer som hjälpare i en våldssituation bör du tänka på följande saker:

- 1) Hämta mer hjälp om du anser att det behövs. Kontakta ev. polis.
- 2) Ta hand om den drabbade .
- 3) Ta hand om angriparen.
- 4) Ta hand om de övriga.
- 5) Meddela rektor,
- 6) Skriv incidentrapport (berörd personal).

Du som hjälper den drabbade

Om situationen medger det bör den som känner den drabbade ta hand om honom/henne. Om inte det är möjligt kanske det känns mer riktigt att en man tar hand om en man och vice versa.

- 1) Behövs läkarvård? Läkarintyg och fotografi på skador kan behövas vid arbetsskadeanmälan eller polisanmälan. Om så är fallet, följ med den drabbade till sjukhuset.
- 2) Gå undan till en avskild plats, sätt er ner.
- 3) Koppla av själv, du skall inte prestera något, du skall främst vara där.
- 4) Låt situationen avgöra.
  - Om han/hon är tyst – låt honom/henne vara tyst.
  - Om han/hon gråter – låt honom/henne gråta, trösta inte.
  - Om han/hon pratar – låt honom/henne prata.
- 5) Så småningom kan ni kanske börja prata **Lägg då inga egna värderingar i vad som hänt.**
Låt han/hon berätta vad som hänt.
Fråga till exempel:
  - Vad var det egentligen som hände?

- Kan du berätta från början?
- 6) Innan ni skiljs – kontrollera vilka egna kontakter han/hon har hemma och kan utnyttja. Om möjligt – kom överens om att du eller han/hon ringer senare under kvällen.
  - 7) Om den drabbade är elev, meddela målsman/vårdnadshavare.
  - 8) Meddela skolledning
  - 9) Berörd personal skriver incidentrapport.

Du som hjälper angriparen

Förfaringssättet är detsamma som för den som tar hand om den drabbade. Tänk på att angriparen är chockad eller starkt uppjagad. Din roll är i denna stund en neutral, trygg medmänniska. **Du skall inte tillrättavisa eller fördöma.**

- 1) Behövs läkarvård? Läkarintyg och fotografi på skador kan behövas vid arbetsskada eller polisanmälan. Om så är fallet, följ med till sjukhuset.
- 2) Gå undan till en avskild plats, sätt er ner.
- 3) Koppla av själv, du skall inte prestera något, du skall främst vara där.
- 4) Låt situationen avgöra.
  - Om han/hon är tyst – låt honom/henne vara tyst.
  - Om han/hon gråter – låt honom/henne gråta, trösta inte.
  - Om han/hon pratar – låt honom/henne prata.
- 5) Så småningom kan ni kanske börja prata. **Lägg inga egna värderingar i vad som hänt.** Låt han/hon berätta vad som hänt.
Fråga till exempel:
  - Vad var det egentligen som hände?
  - Kan du berätta från början?
- 6) Innan ni skiljs – kontrollera vilka egna kontakter han/hon har hemma och kan utnyttja. Om möjligt – kom överens om att du eller han/hon ringer senare under kvällen.
- 7) Om angriparen är elev, meddela målsman/vårdnadshavare.
- 8) Meddela skolledning, skriv incidentrapport.
- 9) Lova inget, skolans utredning avgör om polisanmälan görs.

DU SOM TAR HAND OM ÖVRIGA BERÖRDA

När de sammandrabbade är omhändertagna på var sitt håll så måste du ta hand om eventuella övriga som berörs av händelsen, t ex elever i ett klassrum. Tänk på att det kan vara flera som tog väldigt illa vid sig av det inträffade.

- 1) Om du bedömer situationen som uppjagad, dela upp gruppen i flera mindre grupper, låt grupperna prata igenom vad som hänt. Föreslå att en i taget berättar om hur de upplevde situationen. Alla skall ge sin syn på det hela.
- 2) Försök att hålla gruppen samlad, sänd inte hem någon p g a, att de upplever situationen som jobbig. Om någon gråter, be någon sitta med henne/ honom men låt henne/honom gråta.
- 3) Du skall undvika att gå in i någon diskussion om vad som är rätt eller fel, **lägg inga egna värderingar i vad som hänt.**

Detta arbete med gruppen är viktigt av två skäl. Dels för att klara av den akuta situationen, dels för att hjälpa gruppen att fungera normalt så snart som möjligt.

Skolledningens ansvar

Skolledningens ansvar är att:

- 1) Utredda händelsen.
- 2) Kontakta berört skyddsombud
  - Skyddsombudet bör delta i utredningsarbetet när olycksfall eller våld förekommit.
- 3) Överväga en polisanmälan.
- 4) Överväga en anmälan till Arbetsmiljöinspektionen.
- 5) Göra en arbetsskadeanmälan.
- 6) Göra en bedömning av den drabbades tillstånd.
- 7) Planera/vidta åtgärder som kan medverka till en lösning av den konflikt som orsakat våldshandlingen.

Långsiktig uppföljning

- 1) Vidta åtgärder som underlättar för den drabbade att kunna tjänstgöra/delta i undervisningen.
- 2) Ge de inblandade kontinuerligt stöd och hjälp att bearbeta det inträffade. Om det gäller en elev upprättas ett åtgärdsprogram.

Tillsyn:

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har tillsyn över diskrimineringslagen (2008:567). Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen har tillsyn över 14 a kap. skollagen (1985:1100) om åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringsombudsmannen, DO, arbetar mot diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, tillgänglighet eller ålder. DO tar emot och utreder anmälningar om diskriminering och kan ytterst företräda en enskild i domstol. DO ger också råd om hur man kan förebygga diskriminering.

Diskrimineringsombudsmannen

Box 3686, 103 59 Stockholm

Besöksadress: Torsgatan 11

Tel: 08-120 20 700

Texttel: 08-120 20 820

Fax: 08-120 20 800

Webbplats: www.do.se

Barn- och elevombudet är en del av Skolinspektionen och ska ta tillvara barn och elevers rättigheter. Det innebär att BEO utreder anmälningar om kränkande behandling. BEO kan kräva skadestånd för ett barns eller elevs räkning och företräda barnet i domstol. BEO informerar också om 14 a kap. i skollagen och ger råd och stöd om hur bestämmelserna ska tillämpas.

Barn- och elevombuden

Tel: 08-586 080 00

Fax: 08-586 080 10

Webbplats: www.skolinspektionen.se/beo

Skolinspektionen

Bos 23069, 104 35 Stockholm

Besöksadress: Sveavägen 159

Tel: 08-586 080 00

Fax: 08-586 080 10

Årsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

<i>Åtgärd</i>	<i>När</i>	<i>Vem ansvarar</i>
KAME-gruppen lägger upp läsårets arbete. Därefter möts man kontinuerligt för att följa upp diskriminering och annan kränkande behandling samt utveckla arbetet samt stödja kamratstödjarna	September	Rektor
Utnämning av kamratstödjare	September	
Informera planen för elever vid mentorstid, vårdnadshavare vid höstens föräldramöte, samt tillse att aktuell plan finns på hemsidan. Tillse att ny personal får kännedom om planen.	September för nya elever samt vårdnadshavare. Alla i januari i samband med revidering.	Mentorer för elevinformation Rektor för övriga
Mentorstid	En gång i veckan	Arbetslagen
Elevråd	Var tredje vecka	
Klassråd	Mellan elevrådsmötena	
Elevhälsoteamet	Varje måndag	Rektor
Mentorer och elevhälsoteam möts kontinuerligt.	I samband med elevhälsoteamets möten	Rektor
Schemabrytande temadagar om likabehandling	Oktober samt februari	KAME-gruppen
Kompetensutveckling för pedagoger. En gång/termin sker detta tillsammans med all personal på skolan. Utbildning i samarbete med Friends i februari	Kontinuerligt 17 februari	Rektor, pedagoger
Beslut om reviderad plan mot diskriminering och kränkande behandling	Höstterminsstarten	Rektor
Uppmärksamma minnesdagen av Förintelsen	27 januari	Alla lärare
Trivselenkät till eleverna	mars	Rektor, lärare